

УНИВЕРСИТЕТ ЗА НАЦИОНАЛНО И СВЕТОВНО СТОПАНСТВО

СТ А Н О В И Щ Е

От: доц. д-р Щерьо Стефанов Ножаров

Относно: конкурс за доцент по научна специалност „Политическа икономика (микроикономика и макроикономика)“, професионално направление 3.8. Икономика, в УНСС

1. Информация за конкурса

Конкурсът е обявен за нуждите на катедра „Икономика“, Общикономически факултет на УНСС съгласно Решение на АС № 6/ 11.12.2024г. (ДВ бр.3 / 10.01.2025г.);

Участвам в състава на научното жури по конкурса съгласно Заповед № 764 / 7.3.2025г. на Ректора на УНСС.

2. Кратка информация за кандидатите в конкурса

В конкурса е подал документи и е допуснат до участие в него (според протокол №1 от 12.03.2025г. на комисия за проверка на документи и протокол №23 / 17.03.2025г. на проведено заседание на научното жури) само един кандидат – **гл. ас. д-р Иван Атанасов Божикин**, преподавател в катедра „Икономика“, УНСС.

Кандидатът е висококвалифициран специалист в областта на икономиката и устойчивото развитие. Той притежава две докторски степени – една по политическа икономика (микро- и макроикономиката) от УНСС и друга по икономика от университета в Брюксел. Освен това, е завършил магистратури по макроикономика (УНСС) и европейски бизнес и финанси (Университета Нотингам Трент – Великобритания), както и две бакалавърски програми – по макроикономика и стопанско управление.

Професионалната му кариера включва както академични, така и изследователски длъжности. Работил е като асистент и главен асистент в УНСС, както и като преподавателски сътрудник в CERGE-EI Foundation. Освен това, е бил научен сътрудник в Брюкселския свободен университет, а също така е придобил практически опит като стажант в Българската народна банка и Райфайзенбанк.

Научната му дейност включва публикуване на редица изследвания в престижни международни издания като *Cleaner and Responsible Consumption*, *Journal of Cleaner Production*, *Journal of Developmental Entrepreneurship* и *Agroforestry Systems*. Той също така активно участва като рецензент в международни списания, сред които *Journal of Cleaner Production* (с над 300 рецензии), *Economics Alternatives*, *Humanities & Social Sciences Communications*, *Journal of Small Business Management* и *Environmental Science & Policy*. Членува в професионални и научни организации, включително Българската

макроикономическа асоциация и Международното общество за изследване на устойчивото развитие.

Иван Божикин притежава отлични комуникационни и организационни умения, както и значителен международен опит, натрупан чрез участие в различни конференции, семинари и изследователски проекти. Владее английски език на високо ниво и има отлични компютърни умения. Сред неговите отличия се нареждат наградата „Млад икономист“ на Съюза на икономистите в България в категория „докторанти“ (2014 г.) и международната награда *Young Researcher in Economics* – 8th Venus International Science and Technology Awards (VISTA 2022), Индия.

3. Изпълнение на изискванията за заемане на академичната длъжност

3.1. Изпълнение на количествените изисквания

Документите, подадени от кандидата, доказват, че той напълно отговаря на минималните количествени национални и университетски изисквания за академичната длъжност „доцент“ в професионално направление 3.8. Икономика. Гл. ас. д-р Иван Божикин е удостоверил това с приложената карта за изпълнението им, списък на научните публикации и подробен доказателствен материал.

За участие в конкурса той е представил общо 21 научни публикации. Сред тях е и неговият научно рецензиран хабилитационен труд, озаглавен „Екосистемите за социално предприемачество в подкрепа на устойчивото развитие“, публикуван от Академично издателство – УНСС през 2024 г. (ISBN 978-619-232-857-3), който може да бъде намерен в сводния каталог COBISS и националната библиотека. Освен това, кандидатът е автор на една глава от книга/монография (в съавторство), една глава в колективна монография, едно учебно помагало по икономическа политика, както и една статия на английски език, индексирани в Scopus и Web of Science (в съавторство). Той има и пет студии на английски език, индексирани в Scopus и Web of Science (четири от тях в съавторство), както и пет статии/студии в нереферирани научни списания или редактирани колективни томове (две на английски и три на български език, като една е в съавторство). Освен това, д-р Божикин е представил шест научни доклада от конференции – два на английски и четири на български език, като два от тях са в съавторство. Посочени са и 70 цитирания, налични в Scopus.

На базата на отразеното в количествената карта изпълнение се установява, че кандидатът има реализирани **1465,5 точки**, които **превишават** минималните национални изисквания (**400 точки**) с повече от три пъти.

Гл. ас. д-р Иван Божикин значително надхвърля специфичните изисквания на УНСС, като **вместо необходимите 320 точки е събрал впечатляващите 1634,5 точки – повече от пет пъти над изисквания минимум**. Сред постиженията му се включват участие в четири научни или образователни проекта, преизпълнение на аудиторната заетост чрез провеждане на лекции и упражнения на български и английски език, както и принос към разработването на две учебни програми за бакалавърска и магистърска степен. Освен това, той е член на редакционния и консултативния съвет на Journal of Cleaner Production (IF 11.07) – едно от водещите международни издания в сферата на устойчивото развитие.

3.2. Изпълнение на качествените изисквания

Кандидатът **отговаря на необходимите качествени изисквания** за академичната длъжност „доцент“, което е потвърдено от приложената карта и съответния доказателствен материал. В картата са отразени постигнатите резултати във всички ключови критерии за заемането на тази длъжност в УНСС. Те включват качеството на преподавателската и научноизследователската дейност, участието в разработването на учебни програми и вътрешнонормативни документи на факултетно ниво, както и организирането и провеждането на престижни университетски, национални и международни научни форуми.

Освен това, кандидатът е получил широко обществено признание, множество международни отличия и сертификати за рецензионна дейност, както и участие в редакционни бордове на реномирани международни списания с висок импакт фактор, което допринася за издигането на престижа на УНСС. В периода от август 2022 г. до август 2024 г. той е изпълнявал ролята на управляващ гост-редактор в списанието Cleaner and Responsible Consumption (IF 3.7, Scopus), където е ръководил специалното издание на тема „Социално предприемачество, креативни територии и отговорно потребление“. Гл. ас. д-р Иван Божикин е удостоен два пъти със Career Integration Fellowships от CERGE-EI Foundation за периодите 2016-2019 и 2020-2023 г., което допълнително свидетелства за неговите академични и научни постижения.

Изпълнението на количествените и качествените изисквания от гл. ас. д-р Божикин се потвърждава от положителното становище на Съвета по хабилитация към УНСС (приложен е препис-извлечение от протокол №9/11.11.2024 г.) относно постигнатата готовност за участие в конкурса.

4. Оценка на учебно-преподавателската дейност за всеки кандидат поотделно

Гл. ас. д-р Иван Божикин има значителен опит в университетското преподаване, като е заемал различни академични позиции. В периода 2016-2020 г. той работи като асистент, а от 2020 до 2025 г. заема длъжността главен асистент в катедра „Икономика“ на УНСС. Бил е преподавателски сътрудник в CERGE-EI Foundation (Прага, Чехия) за периода от 2016г. до 2024г., където е участвал в програми за подобряване на икономическото образование в Централна и Източна Европа. Той преподава както на бакалаври, така и на магистри, включително на английски език. Д-р Божикин е водил курсове по икономика в различни направления.

Бакалавърски програми: Основи на икономическата теория (на български и английски език), Микроикономика (на български и английски), Макроикономика (на български език), Икономика и публичен сектор (на български език), Икономика (на български език), Икономическа политика (на български и английски). **Магистърски програми:** Корпоративна социална отговорност (на български език), Устойчиво развитие и нови бизнес модели за управление (на български език).

Широкият обхват на дисциплините, с които е ангажиран, свидетелства за неговата задълбочена експертиза и способност да се адаптира към разнообразни образователни изисквания. Освен това, д-р Божикин има активна роля в международното академично сътрудничество. В периода 2018-2023 г. той е координатор на партньорството между УНСС и University of Caxias do Sul в Бразилия. Наред с преподавателската си дейност, той участва в множество студентски конференции, посветени на икономическото

образование в УНСС. Също така е един от първите преподаватели в дуалната бакалавърска програма по икономика, реализирана съвместно между Университета за чужди езици Тиендзин (TFSU) в Китай и УНСС в България.

Получил е високи оценки и признание за постиженията му като преподавател при периодично провеждани анкети за проучване на студентското мнение в УНСС и от CERGE-EI Foundation (Прага, Чехия).

5. Кратка характеристика на представените научни трудове/публикации

Представените от гл. ас. д-р Иван Божикин двайсет и една научни публикации са пряко свързани с темата на конкурса, като се фокусират върху икономиката и устойчивото развитие. Те могат да бъдат обособени в три основни направления, които допринасят за постигането на устойчиво макроикономическо развитие: 1) социално предприемачество и неговите екосистеми, 2) агролесовъдски системи и ролята на държавата, и 3) креативните територии и икономическата политика. Във всяко от тези направления кандидатът е разгърнал своите изследвания задълбочено и аргументирано.

Особен интерес представлява монографичният труд „Екосистемите за социално предприемачество в подкрепа на устойчивото развитие“ (2024). В него се дефинира екосистемата за социално предприемачество и се идентифицират 18-те ключови икономически субекти, които я изграждат или могат да бъдат нейна част. Освен това, в изследването се разграничават три различни равнища на екосистеми за социално предприемачество в България, което го прави едно от първите проучвания, разглеждащи такива многопластови структури не само в национален, но и в международен контекст.

Научните публикации на д-р Божикин притежават висока академична стойност и убедително демонстрират неговата компетентност в рамките на конкурса. Хабилизационният му труд, както и останалите му изследвания, се характеризират със задълбочен анализ, логическа последователност, добре изградена структура и прецизно подбрани методи. В тях се откроява тематично единство, научен стил и обосновааност на изводите. Получените научни и научно-приложни резултати са постигнати чрез ефективно прилагане на методи като систематичен литературен преглед, казусни анализи (case study) и емпирични изследвания.

6. Синтезирана оценка на основните научни и научно-приложни приноси на кандидатите

Обобщената оценка на научните и научно – приложните приноси на кандидата гл. ас. д-р Иван Божикин е изцяло положителна. Изследователските търсения и иновативните подходи заслужават адмирации, особено в областта на устойчивото развитие. Най-важните научни и научно – приложни резултати от публикациите на гл.ас.д-р Иван Божикин могат да се представят по следния начин:

- посочва и анализира основните социални актьори в агролесовъдната система, (ii) видовете партньорства и сътрудничество между социалните актьори, (iii) регулаторните механизми за агролесовъдната система, (iv) предизвикателствата при работа с агролесовъдната система. Представя препоръки към бъдещите агролесовъдни предприемачи.
- установява, че съществуват поне пет нива на държавна намеса за подпомагане на развитието на социалното предприемачество (СП). Идентифицира четири насоки,

които правителствата следват в подкрепа на СП, както и 11 регулаторни механизма за развитие на СП.

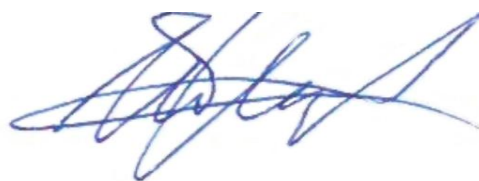
- разкрива, че съществуват поне 23 модела/ типа екосистеми на СП, които са класифицирани в пет общи групи. Освен това е идентифициран разнообразен набор от фактори, които подпомагат екосистемите на СП и ги улесняват да се развиват по-бързо и устойчиво.
- идентифицира 3 равнища на екосистеми за социално предприемачество в България: организационно ниво (5 типа екосистеми), регионално равнище (една екосистема), национално равнище (2 типа екосистеми).
- допринася за научната литература, свързана с креативните територии, като изследва ключовите социални субекти в тези територии, типовете партньорства между тях, водещите иновации в различните сектори, както и механизмите за регулаторна подкрепа.
- разширява българската литература в сферата на икономическата политика чрез разработването на учебно помагало по темата.

7. Основни критични бележки и препоръки към всеки кандидат поотделно

Досегашната оценка на кандидата в конкурса ми дава основание да отбележа, че няма критични забележки към представянето му. Единствената препоръка, която бих направил, е да продължи своите изследвания в трите посочени ключови направления. Те са от съществено значение и предлагат значителни възможности за развитие както на микро, така и на макроикономическо ниво в контекста на устойчивото развитие.

8. Заключение

Въз основа на изготвеното становище, мога с пълна убеденост да дам своето положително становище **гл. ас. д-р Иван Божикин** да бъде избран за заемане на академичната длъжност „доцент“ в професионално направление 3.8. **Икономика, научна специалност „Политическа икономия (микроикономика и макроикономика)“.**

28.4.2025г. / София

Подпис:

доц. д-р Щерьо Ножаров

EVALUATION REVIEW

by: Assoc. Prof. Dr. Shteryo Nozharov

about: competition for Associate Professor in the scientific specialty "Political Economy (Microeconomics and Macroeconomics)", professional field 3.8. Economics, at the University of National and World Economy

1. Information about the competition

The competition is announced for the needs of the Department of Economics, Faculty of General Economics of the UNWE in accordance with the Decision of the Academic Council No. 6/ 11.12.2024 (SG No. 3 / 10.01.2025);

I participate as a member in the scientific jury for the competition in accordance with Order No. 764 / 7.3.2025 of the Rector of the UNWE.

2. Brief information about the applicant in the competition

Only one applicant has submitted documents to the competition and he has been admitted to participate in it (according to protocol No. 1 of 12.03.2025 of the document verification commission and protocol No. 23 / 17.03.2025 of a meeting of the scientific jury) – **Senior Assistant Professor Dr. Ivan Atanasov Bozhikin**, lecturer at the Department of Economics, UNWE.

The candidate is a highly qualified specialist in the field of economics and sustainable development. He holds two doctoral degrees – one in political economy (micro- and macroeconomics) from the UNWE and another in economics from the University of Brussels. In addition, he has completed master's degrees in macroeconomics (UNWE) and European business and finance (Nottingham Trent University – UK), as well as two bachelor's programs – in macroeconomics and business management.

His professional career includes both academic and research positions. He has worked as an assistant and chief assistant professor at the University of National and World Economy, as well as a teaching assistant at the CERGE-EI Foundation. In addition, he was a research associate at the Free University of Brussels, and also gained practical experience as an intern at the Bulgarian National Bank and Raiffeisenbank.

His scientific activity includes publishing a number of studies in prestigious international journals such as *Cleaner and Responsible Consumption*, *Journal of Cleaner Production*, *Journal of Developmental Entrepreneurship* and *Agroforestry Systems*. He also actively participates as a reviewer in international journals, including *Journal of Cleaner Production* (with over 300 reviews), *Economics Alternatives*, *Humanities & Social Sciences Communications*, *Journal of Small Business Management* and *Environmental Science & Policy*. He is a member of professional and scientific organizations, including the Bulgarian

Macroeconomic Association and the International Society for the Study of Sustainable Development.

Ivan Bozhikin possess excellent communication and organizational skills, as well as significant international experience gained through participation in various conferences, seminars and research projects. He is fluent in English and has excellent computer skills. Among his awards are the "Young Economist" award of the Union of Economists in Bulgaria in the "PhD students" category (2014) and the international award Young Researcher in Economics - 8th Venus International Science and Technology Awards (VISTA 2022), India.

3. Fulfillment of the requirements for holding the academic position

3.1. Fulfillment of the quantitative requirements

The documents submitted by the candidate prove that he fully meets the minimum quantitative national and university requirements for acquiring the academic position of "associate professor" in the professional field 3.8. Economics. Senior Asst. Prof. Dr. Ivan Bozhikin has certified this with the attached card for their implementation, a list of scientific publications and detailed materials which serve as an evidence for the fulfillment of the requirements.

For participation in the competition, he has submitted a total of 21 scientific publications. Among them there is a scientifically reviewed habilitation thesis entitled "Ecosystems for Social Entrepreneurship in Support of Sustainable Development", published by Academic Publishing House of UNWE in 2024 (ISBN 978-619-232-857-3), which can be found in the COBISS union catalog and the National Library. In addition, the candidate is also an author of one chapter of a book/monograph (co-authored), one chapter in a collective monograph, one textbook on economic policy, as well as one article in English, indexed in Scopus and Web of Science (co-authored). He also has five studies in English, indexed in Scopus and Web of Science database (four of them co-authored), as well as five articles/studies in non-refereed scientific journals or edited collective volumes (two in English and three in Bulgarian, one of which is co-authored). In addition, Dr. Bozhikin has presented six scientific conference papers – two in English and four in Bulgarian, two of which are co-authored. 70 citations available in Scopus are also presented .

Based on the presented scientific materials in the quantitative card, it can be seen that the candidate has achieved a total of **1465.5 points, which exceed the minimum national requirements (400 points) by more than three times.**

The presented scientific materials submitted by Senior Asst. Prof. Dr. Ivan Bozhikin significantly exceeds the specific requirements of the UNWE, **as instead of the required 320 points** he has collected an impressive **1634.5 points** – more than five times of the required minimum. His achievements include participation in four scientific or educational projects, exceeding the classroom workload by conducting lectures and exercises in Bulgarian and English, as well as contributing to the development of two curricula for bachelor's and master's degrees. In addition, he is a member of the editorial and advisory board of the Journal of Cleaner Production (IF 11.07) – one of the leading international journals in the field of sustainable development.

3.2 Fulfillment of the qualitative requirements

The candidate **meets the necessary quality requirements for the academic position of "associate professor"**, which is confirmed by the attached card and the submitted

relevant materials. The card presents the achieved results in all key criteria for occupying this position at the UNWE. These include the quality of teaching and research activities, participation in the development of curricula and internal normative documents at the faculty level, as well as the organization and conduction of prestigious university, national and international scientific forums. In addition, the candidate has received wide public recognition, numerous international awards and certificates for peer review, as well as participation in editorial boards of renowned international journals with a high impact factor, which contributes to raising the prestige of the UNWE. In the period from August 2022 to August 2024, Dr. Bozhikin served as Managing Guest Editor in the journal *Cleaner and Responsible Consumption* (IF 3.7, Scopus), where he led the special issue on the topic "Social Entrepreneurship, Creative Territories and Responsible Consumption". Senior Asst. Prof. Dr. Ivan Bozhikin has been awarded Career Integration Fellowships twice by the CERGE-EI Foundation for the periods 2016-2019 and 2020-2023, which further confirms his academic and scientific achievements.

The fulfillment of the quantitative and qualitative requirements by Senior Assistant Professor Dr. Bozhikin is confirmed by the positive opinion of the Habilitation Council at the UNWE (a transcript-extract from protocol No. 9/11.11.2024 is attached) regarding the achieved readiness to participate in the competition.

4. Оценка на учебно-преподавателската дейност за всеки кандидат поотделно

Senior Assistant Professor Dr. Ivan Bozhikin has significant experience in university teaching, having held various academic positions. In the period 2016-2020 he worked as an assistant professor, and from 2020 to 2025 he held the position of senior assistant at the Department of Economics of the UNWE. He was a teaching associate at the CERGE-EI Foundation (Prague, Czech Republic) for the period from 2016 to 2024, where he participated in programs to improve economic education in Central and Eastern Europe. He teaches both bachelor's and master's degrees, including such in English. Dr. Bozhikin has taught courses in economics in various fields.

Bachelor's programs: Fundamentals of Economic Theory (in Bulgarian and English), Microeconomics (in Bulgarian and English), Macroeconomics (in Bulgarian), Economics and Public Sector (in Bulgarian), Economics (in Bulgarian), Economic Policy (in Bulgarian and English). **Master's programs:** Corporate Social Responsibility (in Bulgarian), Sustainable Development and New Business Models for Management (in Bulgarian).

The wide range of disciplines he is involved in confirms his in-depth expertise and ability to adapt to diverse educational requirements. In addition, Dr. Bozhikin plays an active role in international academic cooperation. In the period 2018-2023, he was a coordinator of the partnership between the UNWE and the University of Caxias do Sul in Brazil. Along with his teaching activities, he participates in numerous student conferences dedicated to economic education at the UNWE. He is also one of the first lecturers in the dual bachelor's program in economics, implemented jointly between Tianjin Foreign Studies University (TFSU) in China and the UNWE in Bulgaria.

He has received high marks and recognition for his achievements as a lecturer in periodic student opinion surveys conducted at the UNWE and by the CERGE-EI Foundation (Prague, Czech Republic).

5. Brief characteristics of the submitted scientific publications

The twenty-one scientific publications presented by Senior Assistant Professor Dr. Ivan Bozhikin are directly related to the topic of the competition, with a focus in the field of economy and sustainable development. They can be divided into three main areas that contribute to achieving sustainable macroeconomic development: 1) social entrepreneurship and its ecosystems, 2) agroforestry systems and the role of the state, and 3) creative territories and economic policy. In each of these areas, the candidate has developed his research in depth and with good arguments.

Of particular interest is the monographic work "Ecosystems for Social Entrepreneurship in Support of Sustainable Development" (2024). It defines the ecosystem for social entrepreneurship and identifies the 18 key economic entities that build it or can be part of it. In addition, the study distinguishes three different levels of ecosystems for social entrepreneurship in Bulgaria, which makes it one of the first studies examining such multi-layered structures not only in a national but also in an international context.

Dr. Bozhikin's scientific publications have high academic value and convincingly demonstrate his competence within the framework of the competition. His habilitation thesis, as well as his other research, are characterized by in-depth analysis, logical consistency, well-built structure and precisely selected methods. They are distinguished by thematic unity, scientific style and validity of the conclusions. The obtained scientific and applied scientific results have been achieved through the effective application of methods such as systematic literature review, case studies and empirical research.

6. Synthesized evaluation of the main scientific and scientifically-applied contributions of the applicant

The overall evaluation of the scientific and scientifically-applied contributions of the candidate Senior Assistant Professor Dr. Ivan Bozhikin is entirely positive. The research pursuits and innovative approaches deserve admiration, especially in the field of sustainable development. The most important scientific and scientifically-applied contributions from the publications of Senior Assistant Professor Dr. Ivan Bozhikin can be presented as follows:

- identifies and analyzes the main social actors in the agroforestry system, (ii) the types of partnerships and cooperation between social actors, (iii) the regulatory mechanisms for the agroforestry system, (iv) the challenges in working with the agroforestry system. Provides recommendations to future agroforestry entrepreneurs.
- establishes that there are at least five levels of state intervention to support the development of social entrepreneurship (SE). Identifies four guidelines that governments follow in support of SE, as well as 11 regulatory mechanisms for the development of SE.

- reveals that there are at least 23 models/types of social entrepreneurship ecosystems, which are classified into five general groups. In addition, a diverse set of factors that support social entrepreneurship ecosystems and facilitate their development faster and more sustainably has been identified.
- identifies 3 levels of social entrepreneurship ecosystems in Bulgaria: organizational level (5 types of ecosystems), regional level (one ecosystem), national level (2 types of ecosystems).
- contributes to the scientific literature related to creative territories by examining the key social actors in these territories, the types of partnerships between them, the leading innovations in different sectors, as well as the mechanisms for regulatory support.
- expands the Bulgarian literature in the field of economic policy by developing a textbook on the topic.

7. Main critical remarks and recommendations to the applicants

The candidate's evaluation in the competition so far gives me reason to note that there are no critical remarks about his performance. The only recommendation I would make to mention is that he should continue his scientific research activity in the three key areas indicated. They are of essential importance and offer significant opportunities for development at both the micro and macroeconomic levels in the context of sustainable development.

8. Conclusion

Based on the evaluation review done, I could with full conviction give my positive opinion **chief assist. prof. Dr. Ivan Bozhikin** to be elected on the academic position “**associate professor**” in professional field 3.8. **Economics, scientific specialty „Political economy (micro- and macroeconomics)“**.

28.04.2025, Sofia

Signature:

Assoc. Prof. Dr. Shteryo Nozharov